

[Hauch.]

og hele har været til gavn ikke alene for det danske landbrug, men også for det danske samfund under de ganske særlige forhold, hvorunder vi har haft lejlighed til at arbejde i de mange år.

Når rigsdagen nu, hvad jeg må forudsætte bliver tilfældet, ikke vil fortsætte med den hidtidige ordning, står det i hvert fald mig ganske klart, at det må få konsekvenser for landbrugets vedkommende. Det danske landbrug har haft en meget rig udvikling i de to sidste menneskealdre, og denne udvikling har bygget på en fri omsætning imellem landene, bygget på en afsætningsform, der dels fandtes som den private handelsindsats, dels som landbrugets indsats gennem dets egne organisationer. Disse udvalg udførte et godt arbejde, da den tid kom, da friheden ikke eksisterede mere, da man ikke længere frit kunne handle, da man ikke kunne sælge sine varer i en hvilken som helst valuta, altså til et hvilket som helst land, uden at man risikerede, at man ikke kunne afsætte betalingsmidlerne i det pågældende lands mønt under sådanne forhold, at eksporten til det pågældende land overhovedet kunne betale sig. Nu er vi kommet et stykke væk fra det tidspunkt, da krigen ophørte, men det må desværre erkendes, at vi ikke er kommet bort fra de restriktioner, som krigen skabte, fra de betalingsforhold, som blev skabt under krigen, og navnlig tilbage til de frie omsætningsforhold, som eksisterede før krigen.

Det er jo blevet sådan og har været det længe, at de lande, vi handler med, er repræsenteret ved en køber, nemlig den pågældende stat, og når det er tilfældet, vil det formentlig af alle kunne forstås, at det vil være upraktisk, at man har det sådan, at salgstilbudene fra alle sider flyder ind til det pågældende land. Den udvikling, der her er sket, har landbruget ikke ønsket, tværtimod, men den er kommet som en kendsgerning ind over os, derfor er vi nødt til i vore afsætningsforhold at tage hensyn dertil.

Det har udviklet sig på den måde, at eksportudvalgene i forbindelse med landbrugsministeren og i tilknytning til lovgivningsmagten måtte have herredømmet over, hvor eksporten gik hen. Der er også grund til at fremhæve, at spørgsmålet om at få varer her til landet har i visse perioder — og den tilstand hersker jo endnu — været af en sådan beskaffenhed, at man for at få de varer, som landet havde brug for, måtte have herredømme over sin landbrugseksport, idet landbrugsprodukterne i adskillige år har været

det eneste sikre middel til at tilkøbe os sådanne varer, som ikke på anden måde kunne skaffes, når vi ikke rådede over hård valuta til købet af dem.

Nu har der under forhandlingen i det høje folketing, navnlig skønner jeg i det udvalg, som har været nedsat, været fremsat en ganske overordentlig voldsom og stærk kritik af udvalgene og deres virksomhed og af landbrugsministeriet, under hvis ansvar denne afsætning har fundet sted. Sund kritik er altid af det gode, men den kritik, der her har været fremført, har i mange tilfælde savnet et fast grundlag, og den slags kritik er ikke af det gode. Det har undret os meget indenfor landbruget og formentlig også indenfor andre kredse af samfundet, at Grosserer-Societetets og Provins-handelskammerets henvendelser og navnlig de henvendelser, som medlemmer af de to organisationer direkte har rettet til udvalget, har hvilet, såvidt vi kan se, og såvidt vi kender dem, på et meget løst grundlag, og jeg benytter lejligheden til at sige til den højtærede landbrugsminister, at det er mit håb, at den højtærede landbrugsminister af alt det materiale, der her er skaffet tilveje, vil pille det ud, som kan underbygges med beviser eller med tænkte beviser, og tilstille de pågældende udvalg det, så de kan få lejlighed til at svare på de ganske overordentlig nærgående angreb, som er foretaget både på udvalgene og på administrationen og forøvrigt også på udvalgenes enkelte medlemmer. Jeg er vidende om, at man til de klager, man har fremført, i mange tilfælde, når man havde fremsat sine beskyldninger og fået afleveret sine udtalelser, har måttet tilføje, at egentlig konkrete beviser for det, man havde fremført, havde man ikke. Jeg beder derfor den højtærede landbrugsminister om ikke at sende alt dette materiale til udvalgene, for det anser jeg for ligegyldigt, men det materiale, som man mener man er i stand til at underbygge med beviser eller med sådanne sandsynlige forhold, at det bør undersøges, beder jeg den højtærede landbrugsminister om at tilstille udvalgene. De har krav på at blive renset for de beskyldninger, der her er tale om.

Forholdet er jo det, at når man skal kunne virke til fordel for sig selv og til nytte for det samfund, man tilhører, skal man helst kunne give reelle tilbud på reelle væremængder og være leveringsdygtig i henhold hertil. Med det kendskab, jeg har til det materiale, der foreligger, mener jeg, det i mange tilfælde vil vise sig, at de pågældende egentlig ikke har noget at handle med, men